XVII століття

1603 рік – Василь-Костянтин Костянтинович Острозький розділив землі між синами Олександром і Янушем. Звягель перейшов під владу князя Олександра Острозького (1571-1603).

1605 рік – Відбувся спустошувальний набіг татар на місто «(1605 року татаре… більш ніжлі 5 крат були і много людей побрали коло Звягеля...»).

1620 рік – Згідно з «Инвентарем имений князей Острожских, составленного в 1620 г. для раздела между дочерьми князя Олександра Острожского: Любомирскою, Замойскою и Ходкевичевою» Звягель перейшов під владу Анни-Алоїзи Ходкевич, ревної католички. В інвентарі маєтків князів Острозьких згадано замок з однією дерев'яною та двома мурованими баштами, в одній з яких зберігалася панська скарбниця.

– У Звягелі було 403 оподаткованих будинки, проживало 2,5 тисячі мешканців. Містечко мало 5 вулиць – Ринкову, Вільхову, Церковну, Підліську та Калечеську, 2 передмістя – Запружковське та безіменне, 2 церкви – замкову та Спаську.

– В «Инвентарі…» вперше згадано про навчальний заклад та лікарню (дім шпитальний) у Звягелі.

1620-і роки – Спадкоємниця двох князівських родів – Ходкевичей та Острозьких Анна-Алоїза побудувала у місті костьол в ім'я Воздвиження Хреста Господня.

З 1621 року – Звягелем володіла дочка Олександра Острозького Анна-Алоїза (1600-1654), котра вийшла заміж за волинського воєводу Яна-Карла Ходкевича.

1635 рік – У місті проживало 76 ремісників, 18 чоботарів, 12 кравців, 6 ковалів, 6 гончарів, 3 м'ясника тощо.

www.zvinet.com.ua

1638-1656 роки – Тривала визвольна боротьба проти польських магнатів. Місто кілька разів повністю руйнувалося.

1648 рік – Звягель – досить значне місто, яке стояло на межі воєводств Волинського і Київського, кордоном між якими була річка Случ.

Літо 1648 р. – У місті відбулася кривава січа між військами Максима Кривоноса і поляками. Мешканці спалили панські будівлі, господарські книги, зруйнували костьол, споруджений Анною-Алоїзою, допомогли 10-тисячному загону Кривоноса вигнати шляхту з міста.

1649 рік – У Звягелі перебували окремі сотні Чернігівського та Лубенського полків під проводом полковника Г. Яцкевича.

– Війська Б. Хмельницького на шляху до Збаражу зайняли Звягель. Після поразки під Берестечком Хмельницький змушений був поступитися Звягелем Польщі.

12 березня – Вперше у письмових джерелах згаданий Звягельський полк, що сформувався з жителів міста під проводом полковника Тиші. Чисельність Звягельського гарнізону складала до 4 000 козаків. Після заключення Зборівського миру у серпні 1649 року полк було розформовано.

13 червня – Місто почав штурмувати великий загін (біля 3 тисяч воїнів) польського князя К. Пшиємського, якому зі своїми воїнами допомагав князь С. Корецький. У місті виникла велика пожежа.

19 червня – А. Фірлей, який на той час виконував обов'язки коронного гетьмана, з радістю доповів Польському королю, що «… лігво лотрів, яке цілій Волині завдавало таких утисків знесено….» (йдеться про Звягель).

Серпень – У місті стояли козаки Овруцького полку.

www.zviane.ucoz.ru

1654 рік, 27 січня – Померла Анна-Алоїза Ходкевич, не залишивши по собі дітей. Так закінчила своє існування гілка роду князів Острозьких, пов'язана з історією Звягеля.

1654 рік – Звягель перейшов у володіння до синів від шлюбу сестри Анни-Алоїзи Ходкевич – Софії Острозької із краківським воєводою Станіславом Любомирським: старости сондецького і переяслівського Олександра-Міхала (бл. 1514-1677) та великого коронного гетьмана Єжи-Себастіана (1616-1667) Любомирських. Місто у той час входило до складу Луцького повіту Волинського воєводства.

1662-1663 роки – Місто понесло великі втрати через війну (у документах тих часів зазначено «З Звягеля, містечка пустого…»).

1667 рік – За умовами Андрусівського перемир'я між Росією і Річчю Посполитою Правобережна Україна, в т.ч. Звягель, залишився у складі останньої.

1669 рік – Відбувся спустошливий напад на Звягель кримських татар.

1675 рік – У місті мешкало не більше 200-250 осіб.

1699 рік – Згідно з інвентарним описом маєтку й замку Звягеля польською мовою, що зберігається у Національному історичному архіві Білорусі в Мінську, одна половина Звягельського замку належала надвірному коронному маршалкові, очевидно, Юзефу-Каролю Любомирському (1638-1702) – сину Олександра-Міхала, друга – Міхалу (?-1714), сину Олександра та онуку Єжи-Себастіана Любомирського.

– У місті була православна церков Вознесіння Святого Спаса (інакше Преображення Господнєго) Луцького Єпіскопату з капеланом Євстафієм Данішевичем та костьол Воздвиження Святого Хреста Луцької діоцезії з ксьондзом-комендарем. Був

www.zwiahel.ucoz.ru

також млин (ймовірно був у районі колишнього плодоконсервного заводу), ратуша і шинкові будинки, розташовані на ринковій площі.

– Тричі на рік у Звягелі проходили ярмарки – на день Святого Петра (12 липня), День Водохреща та День Святого Дмитра (26 жовтня). Генеральне мито, яке сплачували приїжджі купці, становило 150 злотих.

– Фортеця в значній мірі була руїною. Занепад переживав і фортечний арсенал. «Жодного боєприпасу в тому замку нема, крім однієї звичайної залізної гармати на колесах, пороху та іншої належності в цейхгаузі немає, як і дрібнішої рушниці».

www.zwiahel.ucoz.ru